

[Tvedorpf.]

gjaldt både de reelle og de principielle angreb på det, som tilhørerne på disse delegeretmøder mente skulle stå fast.

Der er nogle ganske ejendommelige ting ved det foreliggende lovforslag, som jeg gerne vil sige lidt om, inden jeg beskæftiger mig med mit partis syn på rigtigheden af det foreslåede set i større sammenhæng. For et lille års tid siden fremsatte socialdemokratiet — det var med den nuværende højtærede minister for offentlige arbejder som ordfører — et lovforslag af lignende karakter som det nu fremsatte. Deri foresloges ekspropriation af tillægsjord. Enten man nu kunne lide det eller ej, så var det i hvert fald et forslag, der var til at forstå, fordi det sagde tingene ligeud. Det foreliggende lovforslag drejer sig overvejende om een ganske bestemt ting, nemlig også om ekspropriation af tillægsjord, men ordet „ekspropriation“ — det er det mærkelige — som stod i det forrige lovforslag af samme karakter, er nu simpelthen forsvundet. Jeg tror, at den højtærede landbrugsminister selv har tænkt lidt over det, for han siger i sin fremsættelsestale, at socialdemokratiet stadig gerne vil ekspropriere; da han imidlertid må gå ud fra, at det radikale venstre heller ikke nu vil gå ind for ekspropriation, kommer han med dette lovforslag. Det er en af de mærkelige ting, jeg vil pege på.

Det er mærkeligt, at en minister i sin fremsættelse begynder at gætte på, hvorledes de enkelte partier vil stille sig til lovforslaget, og ligefrem frier til et flertal med henblik på det forslag, han fremsætter. Nu går jeg ud fra, at det radikale venstre og dets ordfører forlængst har gennemskuet indpakningen om lovforslaget og set, at det også går ud på ekspropriation, og derfor venter jeg, at det radikale venstre siger klart nej dertil. Og dette vil vi jo meget snart få opklaret. Men så er spørgsmålet: Hvordan eksproprierer man uden at kalde det ekspropriation? Ja, nøglen til forståelse af dette hokuspokus — hvis jeg må sige det på den måde, for det er faktisk en mærkelig tryllekunst — nøglen findes i den tilføjelse, som § 8 i henhold til lovforslaget skal have i slutningen af stk. 10. Der står dér: „Ved køb forstås i denne paragraf erhvervelse mod fuldt eller delvis vederlag i henhold til aftale eller arveudlæg“. Ved den til-

føjelse, som man giver loven, får man altså at vide, at arv er lig med køb, når det drejer sig om jord, og når der er prioriteter på ejendommen. Efter denne, jeg må have lov at sige nye, udlægning køber man ejendommen for prioriteterne, selvom der i virkeligheden er tale om arv, og derefter kan staten gøre sin forkøbsret gældende og fraskille jord til tillægsjord og tilbagelevere ejendommen. Altså, når der er prioriteter på en landejendom, bliver arv til køb, og staten overtager ejendommen for prioriteterne. Det er virkelig hokuspokus, men jeg vil gerne tilføje, at for mig, og jeg tror for mange, er det let at gennemskue.

Så kommer der en anden, ikke mindre mærkværdighed. Både i fremsættelsestalen og i lovforslagets bemærkninger siges der, at denne praksis, altså at forvandle arv til køb, i alt væsentligt hidtil har været fulgt af administrationen med hensyn til erhvervelser ved arveudlæg udenfor den hidtil undtagne familiekreds og ved køb til favørpris. Da den familiekreds, som nu er beskyttet, ifølge dette lovforslag skal indsnævres, ønsker man altså den hidtil beskyttede familiekreds ved lov bragt ind under administrationens hidtidige praksis. Jeg tror virkelig, at her er et forhold og et lovforslag med bemærkninger, som der er meget, meget god grund for folketinget til at se meget nøje på, ikke blot for dette forslags skyld, men for det rent principielle i denne sag.

Jeg vil gerne spørge, om det for det første er meningen, at en administrationspraksis skal være gyldig forløber for en lov, ja, så gyldig, at den ligefrem anføres som grund i bemærkningerne, og dernæst, og det er det vigtigste, vil jeg meget gerne vide, hvor ofte administrationen har praktiseret denne regel, og hvor mange gange man har forsøgt at praktisere den, men opgivet det, fordi den, der skulle arve, nægtede at godkende administrationens synspunkt. Jeg vil gerne sige til den højtærede landbrugsminister, at jeg personlig har mine tvivl om, at reglen er praktiseret ret ofte.

Jeg har en formodning om, at det i virkeligheden mere er et ønske hos administrationen end en praksis, og hvis denne formodning er rigtig, synes jeg, sagen er mere end mærkelig, for så synes jeg faktisk den er farlig. Derfor vil jeg bede den højtærede minister om at give nogle konkrete oplys-